

Erityisasiantuntija Joni Rehunen

Asia: HE 229/2020 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain 11 luvun 4 b §:n sekä eräiden työttömyysturvalain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännöksen muuttamisesta

Asiantuntijalausunto työelämä- ja tasa-arvovaliokunnalle

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta on pyytänyt sosiaali- ja terveysministeriöltä asiantuntijalausuntoa hallituksen esityksestä eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain 11 luvun 4 b §:n sekä eräiden työttömyysturvalain ja julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain väliaikaisesta muuttamisesta annettujen lakien voimaantulosäännöksen muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan, että lomautettujen työttömyysturvaoikeutta ja yrittäjien työmarkkinatukea koskevien työttömyysturvalain väliaikaisten säännösten voimassaoloa jatkettaisiin. Lomautettujen työttömyysturvaoikeutta koskevan työttömyysturvalain väliaikaisen säännöksen voimassaoloa jatkettaisiin 31.12.2021 asti. Säännöksen sisältöä kuitenkin muutettaisiin siten, että päätoiminen opiskelu ei estäisi työttömyysetuuden saamista lomautusajalta, mutta muita työttömyysetuuden saamisen työvoimapolitiittisia edellytyksiä sovellettaisiin myös lomautettuihin 1.1.2021 alkaen. Yrittäjien työmarkkinatukioikeutta koskevan työttömyysturvalain väliaikaisen säännöksen voimassaoloa jatkettaisiin 31.3.2021 asti. Lisäksi työnhakijan haastattelun järjestämistä koskevan julkisesta työvoima- ja yrityspalvelusta annetun lain väliaikaisen säännöksen ja työllistymissuunnitelman toteuttamisen laiminlyöntiä koskevan työttömyysturvalain väliaikaisen säännöksen voimassaoloa jatkettaisiin 31.1.2021 asti.

Sosiaali- ja terveysministeriöllä on ollut mahdollisuus kommentoida esitystä ja osallistua 6.11.2020 järjestettyyn kuulemistilaisuuteen. Esityksellä on vaikutusta sosiaali- ja terveysministeriön hallinnonalan pääluokalta rahoitettaviin työttömyysetuusmenoihin.

Yrittäjien väliaikaista työmarkkinatukea koskevan väliaikaisen muutoksen voimassaolon jatkaminen lisäisi valtiolle aiheutuvia työttömyysturvamenoja arviolta noin 47,7 miljoonaa euroa, joka on huomioitu vuoden 2021 täydentävässä talousarvioesityksessä momentille 33.20.52 Valtionosuus työttömyysetuuksien perusturvasta (arviomääräraha). Muilla ehdotetuilla muutoksilla ei arvioida olevan kuin vähäisiä taloudellisia vaikutuksia. Sosiaali- ja terveysministeriö yhtyy tähän arvioon.

Hallituksen esityksessä eduskunnalle laiksi väliaikaisista poikkeuksista työttömyysturvalakiin covid-19-epidemian vuoksi annetun lain 4 §:n muuttamisesta (HE 231/2020 vp) esitetään jatkoa väliaikaiselle poikkeukselle, jolla mahdollistetaan tarvittaessa yritystoiminnasta ansaittujen tulojen sovittelu yrittäjän omaan ilmoitukseen perustuen, jos sovittelussa ei yritystoiminnan ansiotulon määrän muutoksen vuoksi voitaisi käyttää verotuksessa vahvistettua tuloa. Poikkeus koskee kaikkia yrittäjiä, mutta on vahvasti kytköksissä yrittäjien poikkeukselliseen työmarkkinatukioikeuteen.

Yritystoiminnan ansiotulojen sovittelua koskeva poikkeus on ehdotettu olemaan voimassa 31.3.2021 saakka, joka vastaa tässä esityksessä ehdotettua yrittäjän työmarkkinatukea koskevan poikkeuksen kestoä. Näiden kahden säännöksen kestojen yhdenmukaisuus on tarkoituksenmukaista.